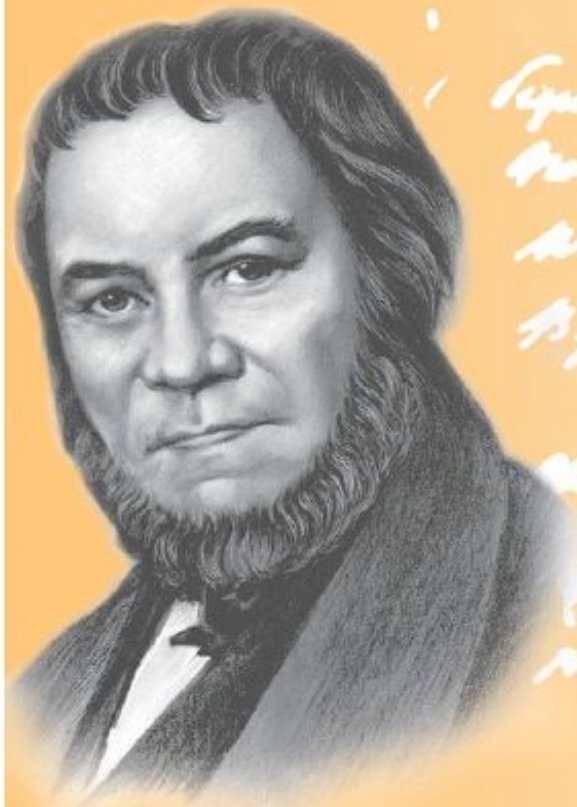

Презентація за творчістю Стендаля

Роман як «дзеркало, яке проносять по великій дорозі». Якщо дорога брудна, якщо на ній є калюжа, це неминуче відіб'ється в цьому дзеркалі, і дарма було б обвинувачувати дзеркало в тім, що воно відбиває точно; треба обвинувачувати дорогу, або, правильніше, доглядача дороги, в тім, що він погано порядкує на ній".

СТЕНДАЛЬ
(1783—1842)

При народженні: Анрі-Марі
Бейль

Псевдоніми, Криптоніми:

Стендаль, Бомбе

Дата народження: 23 січня 1783

Місце народження: Гренобль

Дата смерті: 23 березня 1842
(59 років)

Місце смерті: Париж

Національність: Франція

Рід діяльності: прозаїк, есеїст

Роки активності: 1801—1842

Напрямок: реалізм

Magnum opus: Червоне та
чорне (1830)

Етапи творчості

- I-й** - 1801-1814гг.: Заняття самоосвітою; фіксація роздумів в листах до близьких і в щоденнику;
- II-й** - 1814-1827гг.: Статті з питань мистецтва «Життєписи Гайдна, Моцарта і Метастазіо» (1814), «Історія живопису в Італії» (1817), «Рим, Неаполь, Флоренція» (1817), «Про любов» (1822) ; памфлет «Расін і Шекспір» (1823-1825);
- III-й** - 1827-1842гг.: Власне художня творчість - романи «Арманс» (1827), «Червоне і чорне» (1830), «Люсьєн Левен» (1834), «Пармська обитель» (1839); книга нарисів «Прогулянки по Риму» (1829); новела «Ваніна Ваніні, або Деякі подробиці щодо останньої венті карбонаріїв, розкритої в Папській області» (1829).

Твори

Романи

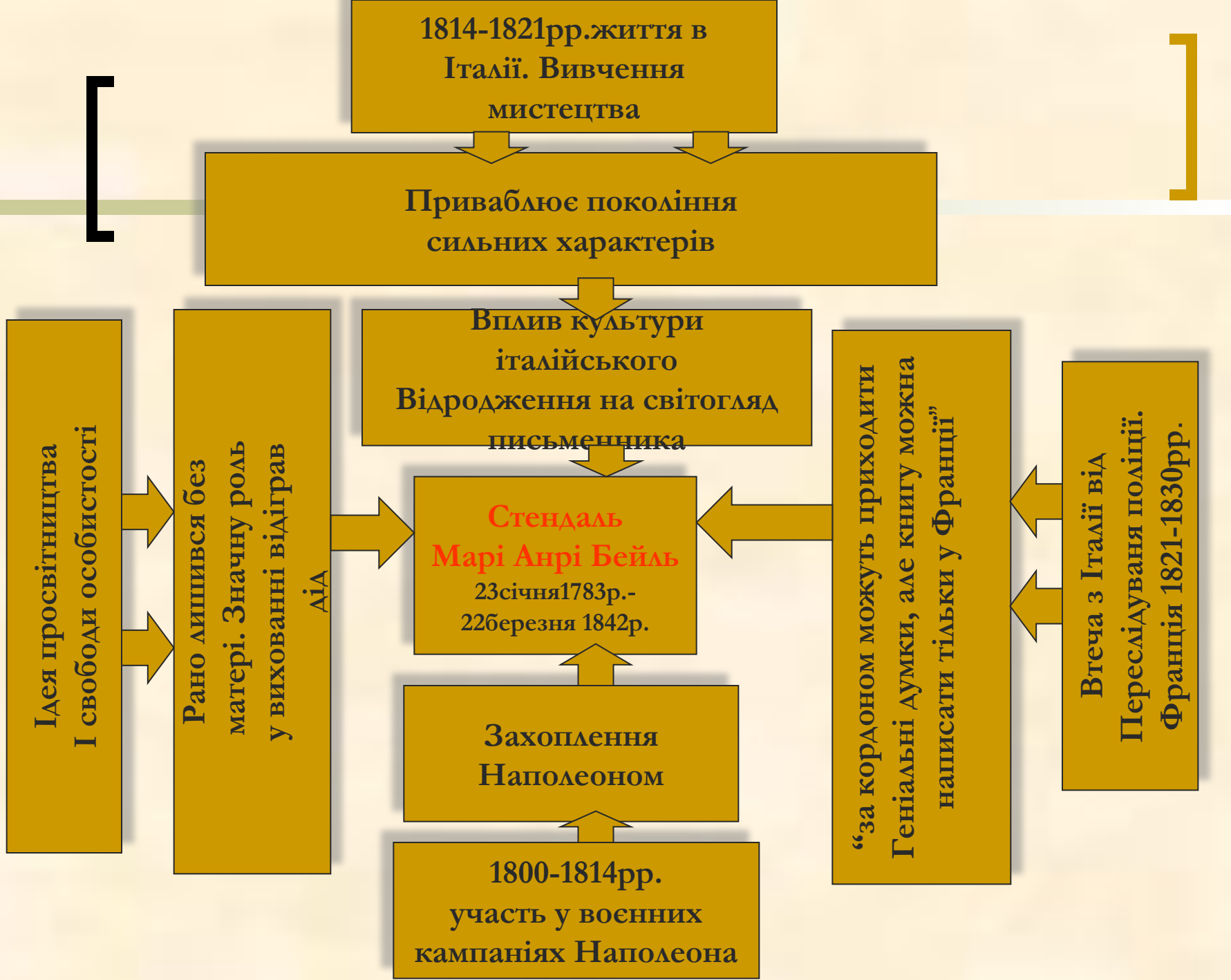
- Арманс (фр. *Armance*, 1827)
- Червоне та чорне (фр. *Le Rouge et le Noir*, 1830)
- Пармська обитель (фр. *La Chartreuse de Parme*, 1839)
- Люсьєн Левен (фр. *Lucien Leuwen* 1835, незакінчений, виданий 1894)
- Ламієль (фр. *Lamiel*, писаний протягом 1839-42, незакінчений, виданий 1889)
- Життя Наполеона (фр. *Vie de Napoléon*, 1817-1818, виданий у 1929)

Новели

- Рожеве і зелене (фр. *Le Rose et le Vert*, 1837, незакінчено)
- *Mina de Vanghel*
- Вікторія Аккорамбоні (*Vittoria Accoramboni*)
- Італійські Хроніки (фр. *Chroniques italiennes*, 1837—1839)
- (фр. *Les Cenci*)
- Герцогиня де Паліано (фр. *La Duchesse de Palliano*)
- (фр. *L'Abbesse de Castro*, 1832)
- фр. *Vanina Vanini*

Есе

- Про Кохання (фр. *De L'Amour*, 1821)
- Мемуари егоїста (фр. *Souvenirs d'Égotisme*, видано у 1892)

Мистецтво повинне бути
правдивим.

З кожною новою історичною
добою змінюється
поняття краси

він дає своїм сучасникам
саме
той жанр трагедії,
що їм потрібен.

необхідність учитися
у Шекспіра

Естетичні погляди
письменника - учня і
продовжувача просвітителів

Новим напрямком він
вважає романтизм

нове мистецтво, що веде
боротьбу з усім
відсталим, приреченим
на відживання.

Мистецтво за своєю природою
є соціальним, воно служить
суспільним цілям

Митець тільки тоді виконує своє
призначення, коли він веде
за собою суспільство

Естетичні погляди

світогляд
Стендаля
(головне завдання
–
спостерігати
І вивчати людей)

погляди
французьких
просвітителів
(Ж.Ж. Руссо)

Філософія
«розуму»,
«мистецтва
думати»
(Е.Б. де Кондильяк)

ідеї сенсуалізму:
пристрасть –
головний
рушій особистості,
а розум – головна
її чарівність
(К.А. Гельвецій)

людині сильних пристрастей,
яка жадає героїчного,
немає місця у буржуазних
відносинах

вступив в протиріччя
з буржуазною
дійсністю

охоплений сильною
пристрастю, здатний
оцінити
своє почуття, свої вчинки,
підкоряючи їх розуму.

раціоналіст у
любіві

Жюльєн Сорель
(життя-боротьба)

здібності й сили спрямовує
на благо Батьківщини,
рідного краю, суспільства.

гармонійно
розвинута людина

Повноцінна
особистість.

Філософські погляди
Стендаля ("найбільше
щастя полягає в тому,
щоб приносити щастя
іншим" Стендаль)

проблема пристрасті.

здатність до великого почуття,
до героїзму

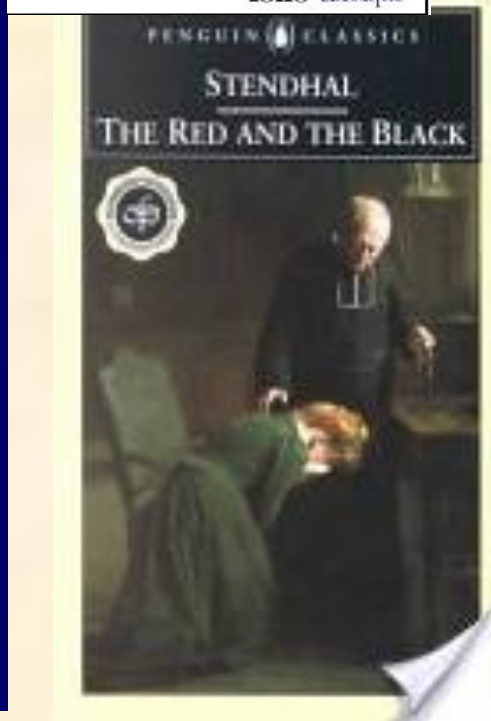
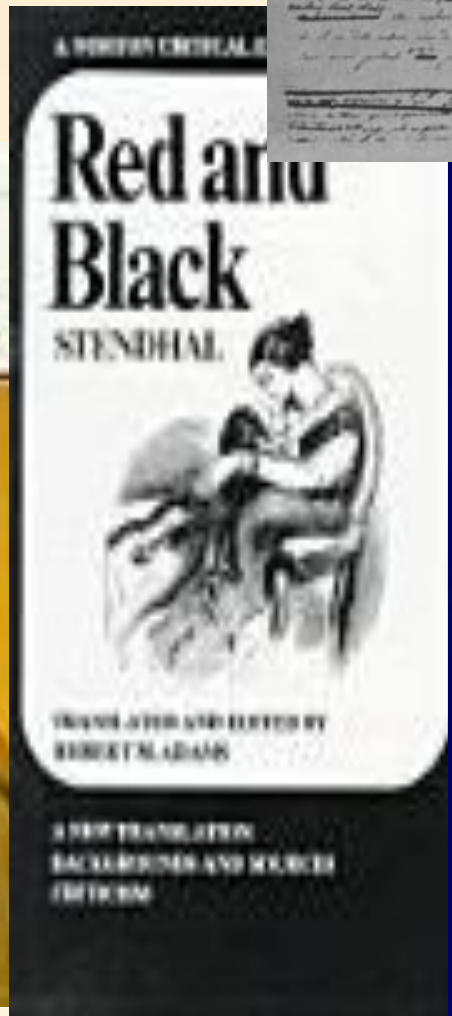
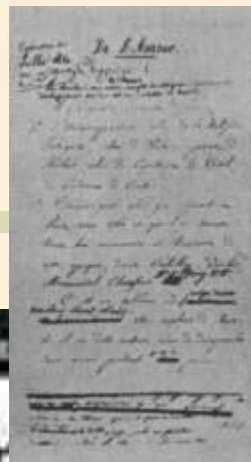
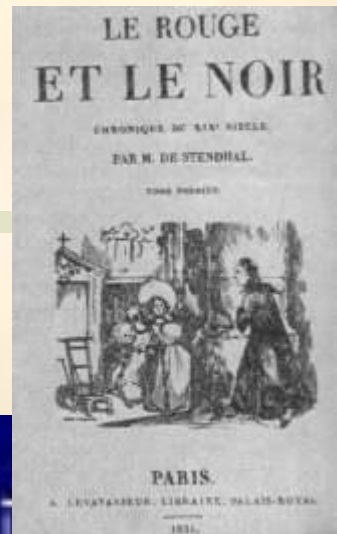
пристрасть ніколи не суперечить розумові,
а перебуває під його контролем

Stendhal
 Le Rouge et le Noir
Préface de Jean Prévoist
 Édition d'Anne-Marie Meininger

folio classique

В останні роки життя письменник все частіше перебував у похмурому настрої. Він малював пістолети на полях своїх зошитів, і тільки оптимістичне ставлення до життя утримувало письменника від фатального пострілу. 8 листопада 1841 письменник записав в щоденнику: «Нічого немає смішного в тому, що я можу померти на вулиці». І він дійсно помер 23 березня 1842 на вулиці під час прогулянки, убитий апоплексичним ударом. на наступний день у французьких газетах з'явилося повідомлення про те, що на кладовищі Монмартр похований «маловідомий німецький віршотворець Фрідріх Стіндаль».

В заповіті письменник просив написати на могильній плиті:

Арриго Бейль
Миланець
Жил. Писал. Любил.

Могила Стендаля на кладбище
Монмартр

сенкан

Стендаль

Письменник

Правдивий, нетиповий

Переживати, простежувати

Майстер психологічної деталі

Романтик-реаліст

Фабула роману «Червоне і чорне» заснована на реальних подіях, пов'язаних з судовою справою якогось Антуана Берте. Стендаль дізнався про неї, переглядаючи хроніку газети Гренобля. Як з'ясувалося, засуджений до страти молодий чоловік, син селянина, що вирішив зробити кар'єру, став гувернером в сім'ї місцевого багача Мішу, але, викритий в любовному зв'язку з матір'ю своїх вихованців, втратив місце.

Чому Стендаль назвав роман Червоне і чорне?

Це запитував чи не кожен читач цього роману, а з 1830 р. і по теперішній час «Червоне і чорне» прочитали багато мільйонів людей. Критики до цих пір не здогадуються, інколи наважуючись на малопереконливі гіпотези.

Сучасники Стендаля, так само як і його найближчі друзі відмовлялися від пояснень. «У назві цієї книги зображений порок або, якщо завгодно, своєрідна гідність: воно залишає читача в повному невіданні відносно того, що його чекає», — писав критик в «Revue de Paris» і признавався в тому, що і сам він його не розуміє.

роман «Єдиного героя» названий «Червоне і чорне», а не «Жюльєн Сорель»?

- Історія Франції XIX століття, як і практично Європи XIX століття, — це історія революції, Наполеона, Реставрації і знову революції.
- А колір революції, свободи, ідей рівності і братерства, колір крові людською, якими часто бувають об'єднані ці ідеї, один — червоний!
- Колір реакції і придушення, Реставрації і пригноблення — теж один — чорний!
- Не випадково автор дав роману ємкий підзаголовок, назвавши його «Хронікою XIX століття». «Червоне і чорне» — це два кольори епохи, відбитої, як в дзеркалі, в одній країні — Франції XIX століття.

- Після смерті Стендаля його друг, французький критик Еміль Д. Форґ (Old Nick), повідомив, ніби то сам Стендаль так пояснював назву: «„Червоне“ означає, що якби Жюльєн народився раніше, він був би солдатом, але в його час він повинен був надіти на себе сутану, звідси „чорне“». Однак сам Форґ не вважав це пояснення точним, скоріш навіть його заперечував.
- Як і всі філософи-просвітителі, Стендаль був переконаний, що людина народжена для щастя, в «гонитві за щастям» бачив головну силу, яка керує вчинками і поведінкою людей. Справжнє щастя для нього це уміння жити насиченим, осмисленим життям — енергійно, активно, захоплено. Його цікавили прояви людських пристрастей, тому що в них він бачив ключ до розуміння не лише внутрішнього світу людини, але і його суспільної функції.

Панорама Франції

XIX ст.

Дивовижна краса французьких міст Городяни і в провінції і в Парижі зневажливо ставляться один до одного	Гроші визначають свідомість людини
За лицемірством губиться справжнє лице людини	У гонитві за швидкоплинним люди забули про красу і вічне
Гроші стали єдиним богом старої аристократії Церква зосереджена головним чином на боротьбі за сфери впливу	Церква зосереджена головним чином на боротьбі за сфери впливу
Державні інтереси слугують лише прикриттям для влаштування представниками вищого світу власних справ і розваг	Владу влаштовує соціальна несправедливість, оскільки вона відповідає її власним інтересам
Нова буржуазія дбає лише про своє благополуччя, для досягнення якого не зупиняється ні перед чим Багато благородних людей, але й чимало негідників	Багато благородних людей, але й чимало негідників

Вер'єр:

«Милуючись тим краєвидом, парижанин забуває отруйну атмосферу дрібних грошових інтересів, у якій він уже починав задихатися».

«Давати прибуток — ось що керує всім у цьому містечку, яке видалося вам таким гарним».

Який був основний чинник, що визначав життєву позицію людини? Чи було це характерно тільки для Вер'єра?

Висновок: гроші визначають свідомість людини.

«Сказати правду, ці поважні люди виявляють страшний деспотизм. Саме це прикре слівце робить життя в містечках нестерпним для кожного, хто жив у великій республіці, що зветься Парижем. Тиранія громадської думки — та якої думки! — така само безглузда в провінційних містах Франції, як і в Сполучених Штатах Америки». Париж:

«Влаштуйте так, щоб ці парижани якомога менше чули ваш голос. Досить вам сказати слово, і вони знайдуть привід, щоб з вас поглузувати».

«В Парижі з делікатності сміються тільки за вашою спиною, але ви завжди для всіх чужий».

Що спільного та відмінного у ставленні людини до людини у Вер'єрі та Парижі? Як ви гадаєте, виявлення людиною кращих людських якостей в такому суспільстві викличе захоплення чи зневагу?

Висновок: городяни і в провінції і в Парижі зневажливо

ставляться один до одного.

«Після падіння Наполеона в провінційних звичаях не допускається ніякої галантності. Кожен боїться втратити посаду: негідники шукають підтримки конгрегації, і лицемірство розквітло навіть серед лібералів».

«Там завжди й у всьому відчувався страх схибити, якесь безперервне змагання між розкошами й злиднями». Париж:

«Отже, я тепер у самому центрі інтриг і лицемірства!»

Що хвилювало людей найбільше? Якою ціною досягалося помітне місце у суспільстві?

Висновок: за лицемірством губиться справжнє лице людини.

Стара аристократія	
Типовий представник - Пан де Реналь	
Цитатний матеріал	Коментар
«Та незабаром парижанина прикро вражає у виразі його обличчя самовдоволення й зарозумілість, поєднані з якоюсь посередністю й обмеженістю. Зрештою почувається, що всі таланти цієї людини не сягають далі вміння рішуче вимагати плати від своїх боржників і якомога довше не платити власних боргів».	Безперечна повага лише до самого себе. Примусити платити собі — єдиний талант, який зумовлює самоповагу
«Але нам раз у раз товчуть оті яacobінські статейки; все це і заважає нам творити добро».	Уміння приховувати свої негарні справи гарними фразами
«До того ж він був ще й дуже чемний — за винятком тих випадків, коли йшлося про грошові справи, — а тому його не без підстав вважали за найбільшого аристократа у Ве-р'єрі	Аристократизм закінчується там, де йдеться про гроші
Неймовірно, щоб марнославство, змагаючись із дріб'язковою скупістю і пожадливістю до грошей, могло призвести людину до того жалюгідного стану, в якому був пан де Реналь	»....»Пристрасть до грошей знищує усе людське у свідомості й поведінці

Висновок: гроші стали єдиним богом старої аристократії.

[Моль.

Вищий світ. Представник – Маркіз де Ла-

Цитати

Коментар

Ви його не знаєте,— при дворі він добромисний, а тут, у провінції, такий скалозуб і насмішник, що радий усякій нагоді кому-небудь дозолити. Він може, виключно для власної розваги, зганьбити нас в очах лібералів».

Глумиться з тих, хто від нього залежить або нижчий за соціальним становищем

Я дбаю й про свої втіхи, і це мусить стояти на першому місці, принаймні на мою думку..

Глумиться з тих, хто від нього залежить або нижчий за соціальним становищем

«Це людина, яка керується тільки своїми цимхами...»
«Зали бельетажу, якими вони проходили, прямуючи до маркізового кабінету, здалися б вам, мій читачу, такими ж сумними, як і розкішними... Це оселя позіхань і най-нуднішого резонерства».

Основний закон — власні примхи За могутністю і багатством приховується духовна порожнеча, яка накладає свій відбиток на все,

Висновок: державні інтереси слугують лише

Нова
буржуазія.
Типовий представник -
Пан

Вально

Цитати

Коментар

«Вально дуже пишається парою нормандських коней, яких він недавно купив для своєї коляски».

Нова буржуазія пишається лише своїм багатством

«Які похвали чесності! — скрикнув він. — Можна подумати — це єдина цнота на світі; а проте яка шанобливість, яке плазування перед людиною, що, певно, подвоїла і потроїла свій капітал, орудуючи майном бідняків. Я готовий битися об заклад, що він наживається навіть на коштах, призначених для нещасних підкидьків...»

Брутальність у справах, відсутність межі дозволеного, яку встановлює совість

«Все тут було розкішне й нове, і йому щоразу називали ціну кожної речі. Але Жульєн відчував у тих розкошах щось огидне, від чого тхнуло краденими грішми
“Пан Вально був, як кажуть за сто льє від париж, “фрег”, серед себе як зухвалу і грубий”

Поклоніння матеріальним цінностям, відсутність моральних

Найгірше не те, що є такі люди, а те, що він не знає, як їм дошляти кінця

Висновок: нова буржуазія дбає лише про своє благополуччя, для його досягнення якогось супиниться ні перед чим.

Політика	
Цитати	Коментар
«Безперечно, і в Парижі є трудівники, але вони гніздяться десь на п'ятому поверсі...»	Соціальна несправедливість, внаслідок якої нечесні і недбалі люди посіли кращі місця в суспільстві
«Завжди знайдеться який-небудь король, що схоче збільшити свої прерогативи, завжди честолюбне бажання стати депутатом, слава і сотні тисяч франків, які заробляв Мірабо, не даватимуть спати провінційним багатіям. І це називається в них — бути лібералом і любити народ. Завжди ультрароялісти будуть пройняті бажанням стати перами чи камер-юнкерами. Всякий прагнутиме стати біля керма на державному кораблі, бо за це добре платять».	іПрагнення опинитися при владі аж ніяк не спричинено бажанням служити вітчизні, воно пов'язане лише з гонитвою за грошима
«Всяка свіжа думка здавалась тут грубістю».	Інтелектуальний розвиток людини не знаходить застосування, бо в ньому немає потреби

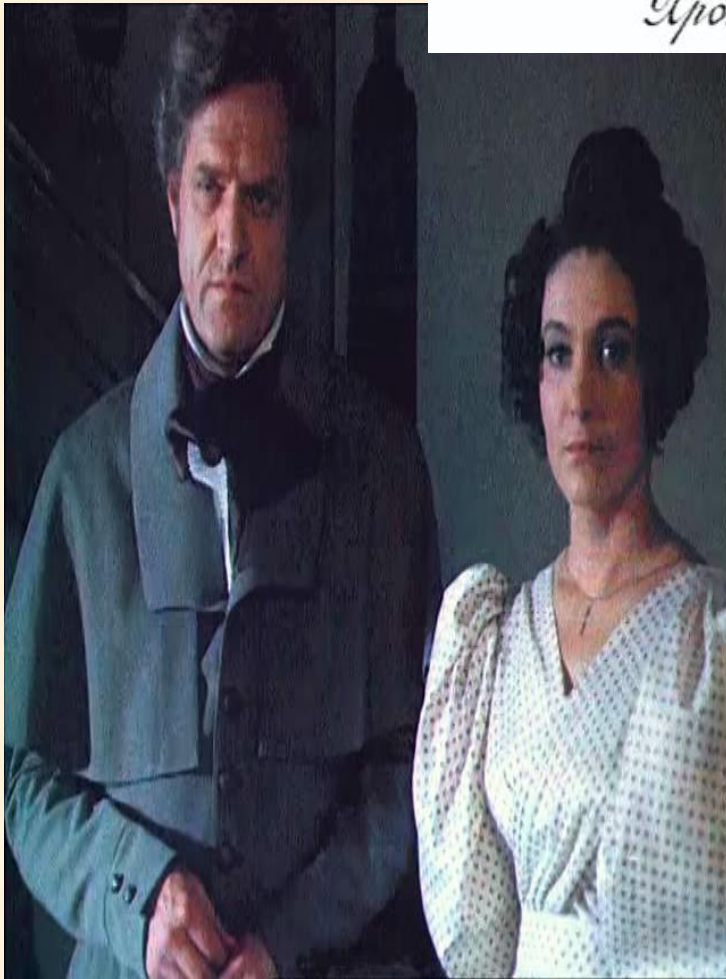
Висновок: владу влаштовує соціальна несправедливість, оскільки вона відповідає її власним інтересам.

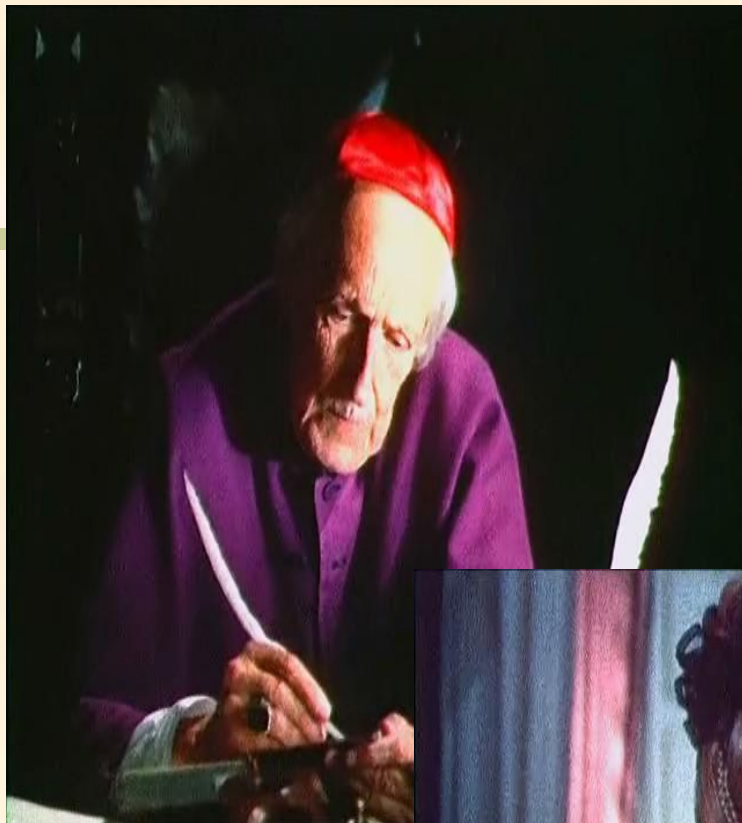
життя - боротьба молодого честолюбного героя, Жюльєна Сорєля, коротке і яскраве, як спалах. Нам відкрився його характер, ми стали свідками його нелегкої душевної боротьби. Ми дізнались, до чого він прагнув, про що мріяв і чому не зміг досягти бажаного

Стендаль
✠
КРАСНОЕ и ЧЕРНОЕ
Хроника XIX века

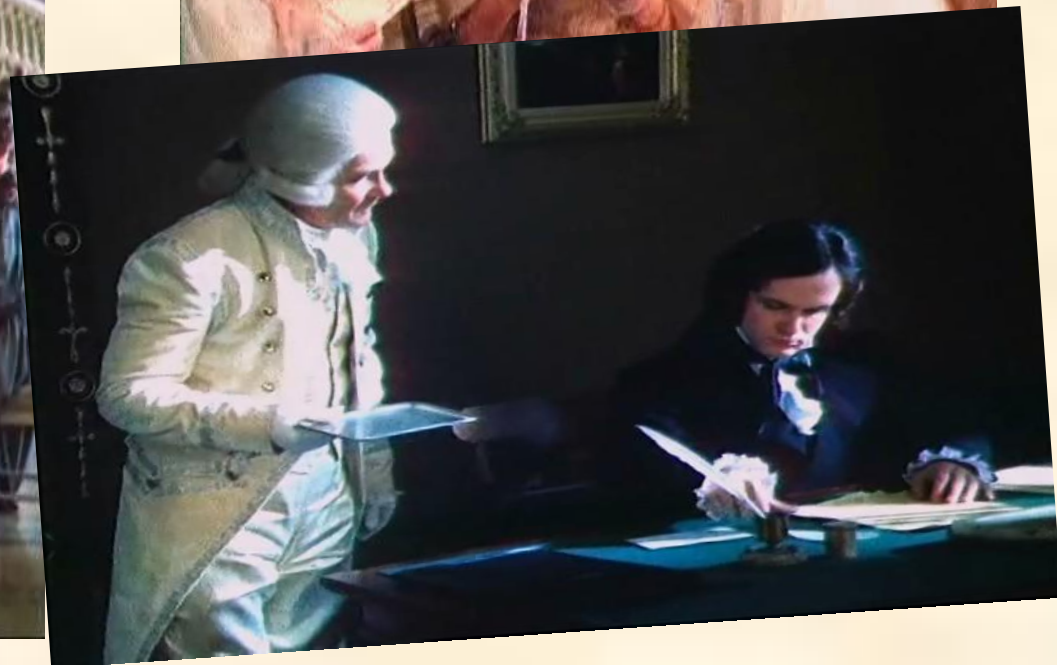
У постійному жаху перед революцією живе провінційна шляхетна родина де Реналів. Пан де Реналь під час минулої революції доніс поліції на чоловіка, що ховався на даху, бунтівника схопили і стратили. Цей злочин тяжіє над усією родиною, і пані де Реналь впевнена, що під час наступної революції їм не

• І тільки один веселий та освічений старий єпископ безансонський може втриматися в цьому багні. Але з точки зору ієзуїтів, він не є типовим служителем католицизму: його більше цікавить світська антична культура, ніж богословське середньовіччя. Він безмежно радий, коли раптово зустрічає в особі Жульєна однодумця, і змагається з ним у знанні латинської класики. Це — поодинокі світлі спогади про перебування Сореля у бе-Мандьєрській семінарії, міркуючи про переваги кохання до простолюдина Сореля, вирішує, що під час майбутньої революції вигідно бути дружиною такого чоловіка

столична шляхта нічим не відрізняється від провінційної — те ж лицемірство, егоїзм, підступність, жорстокість, але прикрашені аристократичним блиском, витонченими манерами та зовнішньою елегантністю.

література

- Відеоролики із кінофільму «Червоне і чорне» (Сергій Герасимов, 1976 р)
- Світова література: підруч. Для 10 кл. загальноосвіт. навч. закл.:рівень стандарту./В.Я.Звinyaцьковський,Т.Г.Свербілова,-К.%Освіта,2010.-207с.
- Мухін В.О.Вивчення зарубіжної літератури. 10клас.-Харків:Веста:Видавництво “Ранок”,2002,-144с.
- uk.wikipedia.org/wiki/Стендаль
- www.ukrtvory.com.ua/an.html
- <http://www.refine.org.ua/pageid-2611-1.html>